

KMETOVALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena lista za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravišтво je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 11.

V Ljubljani, 15. junija 1928.

Leto XLV.

VSEBINA. Gnojite strniščni ajdi! — Kmetijska razstava v Lipskem. — Vsem gospodarjem! — Dušičnata gnojila. — Bolhači na hmelju. — Hmeljska stenica. — Žveplovoapnena brozga. — Zeleno cepljenje. — Svinjska kuga. — Pinja „Olympic“. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Gnojite strniščni ajdi!

Ajda je krušna rastlina, ki ima zelo kratko življenjsko dobo, potrebuje pa posebno mnogo lahko raztopne fosforove kisline za napravo klenega zrna in k temu še kalija. Zemlja za ajdo mora biti močna, vsebovati mora torej že pripravljene hranilne snovi. Teh pa nima, ker jih je žito, ječmen ali rž, že porabila. Dušika dobi še nekoliko v zemlji za svojo kratko dobo življenja, manj pa kalija in fosforove kisline.

Dolgoletne izkušnje gnojenja so pokazale, da je ajda najbolj hvaležna za lahkoraztopna gnojila, kakor sta **superfosfat** in **kalijevo sol**. Na hektar vzamemo 300 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli; to je najprikladnejša množina za naše zemlje. Za mernik posetve računamo 30 kg superfosfata in 10 kg kalijeve soli.

Superfosfat in kalijevo sol je mešati tik pred setvijo in raztrositi po izprašeni njivi, nakar vsejemo ajdo in jo zavlečemo.

Načelnštva podružnic se pozivljajo, da nemudoma zberejo naročila za **superfosfat** in **kalijo sol** za ajdo, da bo družba mogla pravočasno ustreči vsem udom.

Kmetijska razstava v Lipskem.

Nemška Kmetijska družba prireja vsako leto v juniju v drugem mestu svojo kmetijsko razstavo. Udeležuje se je sicer kmetijstvo iz vse Nemčije, največ pa iz tiste zvezne države, v kateri se priredi. Navadno traja po 6 dni. Obisk te razstave je presegel letos 360.000 udeležencev. Razstavni prostor meri 36 ha, je torej devetkrat večji od prostora Ljubljanskega velesejma. Na prostem so bili razstavljeni kmetijski stroji, od njih mnogi v obratu, da je povsod ropotalo. Naravnost občudovati se mora ogromna produkcija nemške industrije na tem polju, ki se leto za letom izpopolnjuje, skuša nadomestiti drago, ročno delo in poceniti proizvodnjo.

Obsežni paviljoni, namenjeni za svetovnoznani lipski vzorčni velesej, so tokrat služili razstavi kmetijskih izdelkov in potrebščin. Najbolj veličastna je

pročeljna stavba, zgrajena iz železobetona, v kateri so razstavile nemške industrije umetnih gnojil. To so proizvodne tvornice dušičnatih gnojil, Kalisyndikata, tvornice superfosfata in Tomasove žindre, apna in apnovih gnojil. V velikanski dvorani je bila ob straneh razvrščena naravnost umetniško sestavljena propaganda za najraznovrstnejšo umetna gnojila. V posebnem kotu je bil kino za predvajanje filmov o življenju in rasti rastlin, o gnojenju in obdelovanju zemlje itd.

Velikanski paviljon 7. je obsegal kmetijsko produkcijo Nemčije. Predvsem je bilo razstavljeno tu: žito, okopavine, tobak, lan, konoplje in drugo. Posebni oddelki so bili posvečeni kmetijski statistiki, kmetijskemu in gospodinjškemu šolstvu, živinoreji in mlekarstvu, pridobivanju krme, socialni skrbi v kmetijstvu itd. Za mlekarstvo je bil določen poseben paviljon. Samo masla je bilo razstavljenega čez 1600 vzorcev. Za domači sir delajo Nemci izredno veliko propagando, vsled tega dobavijo njihove sirarne precej ugodne cene za svoje izdelke.

V oddelku za gospodinjstvo je bilo razstavljeno vse, kar je potrebno za navadno preprosto kmečko, meščansko in delavsko gospodinjstvo, pa tudi za gospodinjstvo imovitejših slojev in za luksuzne kuhinje.

Na razstavo živine je bilo privedeno najboljše, kar poseduje Nemčija. Blizu 300 konj toplo- in mrzlokrvnih, v 10 hlevih iz najboljših vzrejevališč in žrebčarn. Goved v 12 hlevih, večinoma holandskih, simodolskih in enobarvnih nižavskih pasem okrog 750 glav; v 6 hlevih nad 800 ovac, deloma merino pasme, deloma mesnatih plemen; v 8 šotorih 680 prasičev domačih pasem; v 3 pa 150 koz. Posebni oddelki je bil namenjen perutnini, golobom in kuncem, ter majhen paviljon ribam. Čebelarstvo je bilo razstavljeno na prostem v posebnih čebelnjakih. Zanimiv je bil tudi kranjski čebelnjak, ob katerem je bila tudi slika raznih končnic starih kranjčev.

Še vsepolno drugih zanimivosti je bilo tu. Kdor si je hotel samo površno ogledati razstavljene predmete, je potreboval za to par dni. Take razstave so izredno poučne za kmetovalce, zato je bilo videti na njej polno kmetov ne samo iz Nemčije, ampak tudi iz drugih držav. Celó Američani prireajo zlete

na to razstavo. Iz Jugoslavije je bilo okrog 50 posetnikov. Ker bo prihodnje leto taka prireditve v Monakovem, bi bil prav umesten poučen zlet tudi slovenskih kmetov v to mesto. L.

Vsem gospodarjem!

Prav zanimivo je bilo čitati v zadnjih štev. „Kmetovalca“ članka: „Mladim kmetovalcem“ in „Starim kmetovalcem“, saj je v njih res mnogo pametnega in resničnega. Meni, kot nekdanj mlademu, danes pa že staremu kmetu, naj bo dovoljeno, da nekaj napišem vsem gospodarjem.

Prvi piše posebno o gnojničnih jamah. Prav ima, saj ko bi se le desetna tega, kar piše toliko strokovnjakov, uresničilo, bi kmetje bili mnogo srečnejši; tako pa je pri mnogih vse pisanje, vsa predavanja, vse pregovarjanje bob v steno. Za vse imamo denar, za gostilno, za veselice, kar je velike graje vredno, za vso novo modo, da se bodo kmetška dekleta kmalu po pariško nosile, kar požre veliko denarja, vse to znamo opravičiti, češ, če ima sosedova, mora naša tudi imeti itd. Za to pa, kar je res potreba, kar bi nam res neslo, za to pa ni in ni denarja. Upravičeno mi je tožil potovalni učitelj g. G., da je pri tolikem prigovarjanju silno malo uspeha, in da na kmetških posestvih še ni videti našega truda in naše brige.

Drugi gosp. dopisnik, ki piše „Starim gospodarjem“, je res upravičen pritoževati se o premali brigi kmeta za svojega naslednika.

Kdor ljubi res kmetški stan, ne samo svoje osebe, mora vedno misliti, da ves čas svojega gospodarjenja dela na to, da bo oddal boljše urejeno kmetijo, kakor jo je sam dobil. Če si gospodaril trideset ali več let in si vsako leto le malo napredoval, se mora pokazati tvoj napredek. Če si sam tak, boš tudi od naslednika lahko kaj zahteval. Če si oddal dobro urejeno kmetijo, si boš iz nje lahko tudi kaj izgovoril. Ali ne boš vesel, če vidiš, da gre mlademu tvojemu nasledniku dobro, da ti lahko daje tvoj preužitek. Ali bi ne bilo najžalostneje, gledati, da tvoj nekdanji dom posedujejo drugi ljudje, kar se mnogokrat zgodi in za kar sta mladi in star gospodar kriva? Gosp. dopisnik pravi ob koncu, da on nima vzornega posestva, ker ni posejal nobene kmetijske šole in obžaluje to. Jaz tudi za svojo osebo, toda povsem pa to ne drži. Če bi le tam našli napredek, kjer ima kmetija gospodarja iz kmetijske šole, imeli bi jih Slovenci še malo. Kdor ima dobro voljo napredovati, ima danes tudi drugih prilik dovolj, saj je posestvo, malo ali veliko, odprta knjiga, ki se iz nje vedno lahko učimo. Če raste na sosedovem posestvu, ki je tik ob tvojem, boljše nego na tvojem, vprašaj, kaj je temu vzrok; če drži sosed več živine in mogoče lepšo ko ti, morda celo na manjšem posestvu, vprašaj ga, kako je to mogoče; če vidiš sosedovo njivo čisto, tvoja pa je polna plevela, vprašaj zakaj je tako, vedno vprašaj, vedno izboljšuj, zanimaj se za vse, kar je napredno in verjem mi, mladi in stari kmetovalec, če si napreden, bo prej ali slej vzorno tvoje posestvo. To ti zagotavlja prijatelj vseh naprednih kmetovalcev nekdanj mladi, danes pa že osiveli savinjski

kmetič.

Dušičnata gnojila.

Poraba dušičnatih gnojil v poljedelstvu rase od leta do leta. Zadnja leta proizvajajo razna industrijska podjetja širom sveta letno okrog 50 milj. stotov različnih dušičnatih umetnih gnojil.

Pred 100 leti nismo poznali še nobenega teh umetnih gnojil. Ves dušik se je dovajal rastlinam le potom hlevskega gnoja. Videli smo pa, da se je zemlji jemalo vsled tega vedno več te dragocene snovi, kot se je je dovajalo in se je zemlja čezmerno črpala, vsled česar so postajali pridelki pičlejši. Sicer vsebujejo odpadki živalskega in človeškega telesa precejšnje množine dušika. Vsled nepravilnega ravnanja z njim pa se razgublja ta kot amoniak v zrak. Človek producira v seči dnevno povprečno 35 g sečnine, kar odgovarja 16 g čistega dušika. Letno torej 13 kg sečnine, t. j. 6 kg čistega dušika. Družina peterih oseb producira letno 30 kg čistega dušika v vrednosti 700 Din, vsa Slovenija okoli 5.000.000 kg čistega dušika. Z vso živino vred nad 10.000.000 kg. Če reduciramo ta dušik na 15% čilski soliter, dobimo letno produkcijo dušika Slovenije, ki odgovarja 700.000 stotov čilskega solitra v vrednosti 250 milj. dinarjev.

Če bi znali ohraniti le desetino tega dušika, bi lahko krili z njim vse potrebe poljedelstva. Vsled nepoučenosti, oziroma nepoučljivosti, pa pustimo, da izpuhte vsi ti milijoni v zrak in kupujemo draga umetna gnojila. Nujna potreba narodnega gospodarstva bi bila, da se uredi zakonskim potom vprašanje greznic. Ne le, da vrže taka vzorna greznica vsakemu posestvu letno težke tisočake, ž njo se dviga tudi higijena vasi, ki je vkljub naši precejšnji civilizaciji šele v povojih. Za temljito zboljšanje teh razmer ni dovolj, da se le priporoča naprava greznice, temveč naloga oblasti je, da uvede obligatne greznice, kakor v mestih, tako tudi v vaseh s tem, da osnuje pri vsakem občinskem odboru tudi odsek za asanacijo vasi, ki bo dobil potrebne smernice za svoje delo od strokovnjakov.

Dokler pa se razmere ne uredijo na ta zadovoljiv način, si seveda moramo pomagati z umetnimi dušičnatimi gnojili, ki jih imamo v novejšem času vedno več vrst na trgu. Vsak proizvajalec, vsak trgovec, hvali svojo vrsto in povzdiguje njene vrline ter išče v konkurenčnem blagu vse mogoče nedostatke in celo škodljivosti. Kmet kupi seveda blago, ki se mu najbolj hvali, posebno po strokovnih listih, ker o resnični vrednosti gnojila ne more imeti prave, lastne sodbe. Videli smo n. pr., da se pri nas uporaba apnenega dušika ni mogla celo desetletje uveljaviti, nekaj vsled silnega hvalisanja drugih vrst, deloma vsled pomanjkanja vsake reklame od strani proizvajalcev.

Namen teh vrstic je, da poskusimo nepristransko presoditi vrednost štirih glavnih vrst umetnih gnojil: čilskega solitra, žveplenokislega amoniaka, apnenega dušika in sečnine (Harnstoff). Poslednja se pri nas šele uvaja, dočim je po svetu, posebno v Nemčiji zelo priljubljena. Pri presojanju vrednosti posameznih gnojil moramo gledati na sledeča svojstva: 1. Cena kiloprocenta dušika. 2. Vezanje in raztopnost gnojila v zemlji. 3. Upoštevat moramo poleg dušika še druge sestavne dele gnojil in preudariti, če so le-ti a) v prid, b) v škodo rastlini.

Čilski soliter je natrijev nitrat s 15% dušika. To gnojilo je silno lahko raztopno in zelo gibljivo v zemlji, kar je rastlinam zelo v prid, ker ga dobe koreninice brzo v pripravi obliki in učinkujejo silno naglo, celo prenašlo in nam da kakovostno manjvredne pridelke, četudi se teža zveča! Slaba stran tega gnojila je pa ta, da ga zemlja ne veže, kot sploh ne natrijevih soli, temveč jih sperejo padavine kmalu v globlje talne plasti, kjer so za rastline izgubljene. Če nam je toča pobila pridelek, ki smo mu gnojili s čilskim solitrom, ga prihodnji posevek ne more več izkoristiti, ter je denar izdan za to gnojilo popolnoma zavržen. Če je pomlad mrzla in deževna, ne morejo vsled nizke temperature rastline rasti in mnogo tega dragega gnojila se spere v globine. Kilogram dušika stane v tem gnojilu **23.3 Din**. Ker natrija rastline ne potrebujejo za življenje, ga ne vsrkavajo in nima ta primes, ki znači 70 odstotkov gnojila, nobene vrednosti za rastline. Ves denar, izdan za čilski soliter, gre v inozemstvo in nam veča pasivnost naše trgovske bilance, kar je v kvar našemu nar. gospodarstvu.

Žveplenokisli amoniak (amonijev sulfat) je amoniakova sol, ki se dobiva kot postranski produkt pri pridobivanju svetilnega plina, ter ima okrog 20% dušika. Ker izpodriva elektrika vedno bolj plinove naprave, je tega gnojila razmeroma malo na trgu. Glede raztopnosti ne zaostaja za čilskim solitrom, ter ga zemlja veže in ostane tudi za prihodnji pridelek, če ga prvotni sadeži niso izkoristili. Vsled svojih kislih svojstev pa ni prikladen za težje zemlje. Tudi lažje zemlje se z redno uporabo tega gnojila počasi zakisljujejo, da začnejo pridelki pešati. Povojna leta je uporabljala Nemčija skoro izključno to gnojilo, ter se je očitno pokazala ta škodljiva plat, ki znači zelo slabo stran žveplenokislega amoniaka. Kilogram dušika stane v njem **Din 25**. Drugih za rastline prebavljivih snovi nima. Uvaža se iz inozemstva.

(Dalje prihodnjič.)

Bolhači na hmelju.

Prof. inž. V. Sadar.

Od mnogih strani čujemo, da so se že pojavili ti nevarni škodljivci na hmelju. V inozemstvu že tožijo o tej nadlogi, pa tudi iz naših hmeljarskih krajev prihajajo žalostni glasovi, da je ta sovražnik hmelja zopet na delu. Lani je bilo toplo leto in se je ta mrčes močno razmnožil: že s tega razloga je pričakovati letos vsaj v začetku resne škode.

Bolhači so drobni hroščki, ki s svojo čeljustjo napravijo obilo škode. Poleg uši so bolhači najpogostejši obiskovalci naših hmeljnikov. Od majnika do branja jih gomazi vsepolno po listju; posebno živahni so v lepem solnčnem vremenu. Ob deževju jih pa ni mnogo videti. Lotijo se vseh sočnih hmeljnih organov. Mladi sočni listi na mladica in listki na storžju jim pa najbolj teknejo.

Značilna podoba, po kateri spoznamo škodljivca, je kot sito preluknjan list. Luknjice so belo obrobene. Bolhači izjedajo luknje kot za stavo in jih nimajo n'kdar dovolj. Navadno puste od celega

lista le ogrodje, gole žile. Ne lotevajo se le razvitih listov, temveč navrtavajo še zavite liste; mladice zaradi tega oslabijo in krnijo, storžja se razvije le malo. Najobčutnejšo škodo napravijo seveda na storžju, če ga docela preluknjajo.

Bolhači se zarodijo na leto dvakrat; prvi zarod živi aprila in majnika, drugi pa od julija do avgusta. Majnika in junja se jih moramo najbolj varovati. Teda je namreč rastlina še nežna in zato je škoda najobčutnejša. Julija in avgusta ne morejo napraviti na razvitih rastlinah tolikšne škode.

Samica polaga jajca 3—5 cm globoko v zemljo in še isto leto se izvalijo ličinke, ki prezimujejo 7 do 15 cm globoko v zemlji. V razpokah, pod ostanki hmeljevine in pod plevelom prezimijo tudi hroščki in polagajo jajčka začetkom aprila.

Zatiranje: Najboljši pripomočki za zatiranje bolhačev je čistota hmeljnika in okolice, škropljenje in otrsanje hroščkov. Čim se bolhači prikažejo, jih lovijo na deske, s katranom namazane, ki jih nosijo med vrstami hmelja in s katerimi zadevajo ob rastline. Bolhači odskakujejo in se lovijo na katranu. Dokler rastline še niso napeljene, lahko poveznemo nanje znotraj s katranom namazane stožce iz lepenke. Ko so rastline že visoke, postavljajo pod nje s katranom namazan papir ali platnene cunjé in stresajo bolhače na te podložke.

Najbolj se je obneslo škropljenje. Otrsanje je zamudno in ima nepopoln uspeh. Najbolje je škropljenje z 2% raztopino tobačnega izvlečka ali švajnfurtskega zelenila. Švajnfurtsko zelenilo lahko primešamo bakrenoapneni brozgi. 100—200 g stresemo v apneni belež, ga dobro zmešamo, nato dolijemo raztopino galice in seveda pošteno mešamo. Tobaki izvleček tudi lahko primešamo kar bakrenoapneni brozgi (1—2%).

Okoli štorov natrosijo lesnega pepela, saj, cestnega prahu. Ta sredstva pa bolhačem ne škodijo, temveč jih le prestrašijo. Tomasova moka, apneni in tobačni prah jih pa uničuje. V trgovini se prodajajo tudi razni praški, s katerimi se hmelj potrosi. V Nemčiji je znan prašek „Eklatin“, na Češkem in Angleškem „Polvo“. Na Češkem sta se letos pojavila na trgu prašek „Ri 26“ in „Silesia“. Praške moramo fino razpršiti s posebnimi prašilci. Uporabni so žveplalci za vinograd. Škropiti in prašiti pa moramo zelo mirno in od daleč, kajti če bolhače preplašimo, poskačejo na tla in se skrijejo.

V Ameriki obvijajo hmeljevke z lepilnimi pasovi. V Vojvodini so lani uporabljali „Nosprasen“, ki ga hvalijo, nemški poskusi pa niso zanj izpadli ugodno. Pri nas se proizvaja in prodaja sredstvo „Hmelin“, ki je porabno za zatiranje vseh živalskih škodljivcev. 40 dkg hmelina se dobro zmeša s 3 litri bakrenoapnene brozge in dopolni na 300 l te raztopine. Hmelin povzroči, da se bakrenoapnena brozga bolje prime na listje in da dalje časa učinkuje. Glavno delovanje pa obstoji seveda v tem, da zatira škodljivce. Hmelina se rabi malo, 80 dkg—1 kg zadostuje za 1000 rastlin in za enkratno škropljenje. Kilogram stane okoli 30 Din. Hmelin se dobi pri Petru Mioviću, Maribor, Kopitarjeva ul. 6. Hmelin se dobro uporablja tudi v zelenjadarstvu in cvetličarstvu. Želeti bi bilo, da naši hmeljarji preizkusijo to sredstvo in da svoje uspehe ali neuspehe obja-

vijo ali jih vsaj sporoče piscu teh vrstic. Bilo bi dobro, da imamo domače in seveda res uporabno sredstvo proti škodljivcem na hmelju. Hmelin bi bil po mojem mnenju uporaben tudi proti rdečemu pajku.

Hmeljska stenica.

Hmeljska stenica spada med najnevarnejše škodljivce našega hmelja.

Hmeljske stenice povzročajo takozvano „oslepelost“ hmelja, zaradi katere postanejo kobule slabe in nerazvite.

Stenice so na zgornjem delu telesa rjavopisane, na spodnjem pa zelenkaste barve, do 8 mm dolge, jako gibčne živalce, ki se hitro skrijejo za liste ali droge, ali se pa spuste na zemljo, ako sumijo nevarnost. Svoja jajčeca polagajo na liste, trte in poganjke, pod skorjo hmeljskih drogov in v njene razpokline. Iz jajčec pridejo drobne ličinke, ki se večkrat levijo in se tako izpreminjajo v popolno stenico. Pozno v jeseni položena jajčeca tudi prezimujejo, prav tako kakortudi stenice same, ki potem spomladi začenjajo svoje pomnoževalno in uničujoče delovanje.

V zatiranje stenice in tudi drugih živalskih škodljivcev na hmelju se priporočajo sledeča sredstva: 1. nadomeščanje hmeljskih drogov z žico; 2. zažiganje vseh listov, panog in trt, vsega plevela in raznih odpadkov, ko je po obiranju trta dozorela; 3. stanovitni boj vsemu plevelu; 4. pravilno in zadostno — ne pretirano — gnojenje hmeljskih nasadov in ponovno in pravočasno rahljanje zemlje z motiko in s kultivatorjem; 5. uničevanje stenične zalege in zalege drugih škodljivcev v razpoklinah in pod skorjo hmeljskih drogov; 6. škropljenje napađenih rastlin s pol do 1% (proti rdečemu pajku do 2%) raztopino tobačnega ekstrakta, pomešanega z 1 in 1½ kg mazavega mila; 7. škropljenje z 1% tekočino prekuhanih kvasijevih trsk (zoper rdečega pajka do 6½%) in 1½ kg mazavega mila; 8. škropljenje s petrolejevo emulzijo; na 1000 litrov vode pride pol litra petroleja in pol kg mazavega mila.

Žveplovoapnena brozga.

V ptujskem srezu so lani mnogi vinogradarji rabili žveplovoapneno brozgo kot sredstvo proti oidiju. Vsa tozadevna poročila se pohvalijo z učinkovitostjo te brozge. Plesen ni nastopila niti tam, kjer se sicer redno pojavlja. Vrhutega je vplivala ugodno na razvoj zelenila v listih; bržčas je to povzročilo močnejše učinkovanje solčnih žarkov. Z brozgo poškrbljene gorice so izgledale bolj temne in dalj časa zelene, kakor druge. Ni dvoma, da je bil vsled tega tudi razvoj sladkorja v grozdih pospešen.

Enako ugodne uspehe so imeli v Banatu, kajti tvrdka Jurca v Ptuj, ki izdeluje to brozgo, je dobila letos od tam vagona narečila, medtem ko je prejšnja leta pošiljala tja doli le manjše količine.

Nekateri so mazali trsje z žveplovoapneno brozgo v spomladi pred brstenjem, posebno tam, kjer je oidij prejšnja leta stalno nastopal. Za to mazanje so jemali na 100 l vode 30 litrov brozge. Pozneje so pri vsakokratnem škropljenju dodali prire-

jenemu galičnemu škropivu na polovnjak 9 litrov (ali na 100 l galice 3 litre) brozge. Drugi zopet so primešali brozgo samo pri vsakokratnem škropljenju. Upravičeno se lahko domneva, da ovira ta brozga v razvoju tudi grozdnega sukača. Zato bi bilo želeli, da bi znanstveni zavodi bržneje preiskali v vseh pravih učink te brozge; saj se ta uspešno uporablja že mnoga leta v Kaliforniji proti raznim škodljivcem in boleznim na kulturnih rastlinah in se zato tudi imenuje kalifornijska brozga. Njena uporaba proti oidiju se pa posebno priporoča v mokrotnih letih, kadar je običajno žveplanje neizvedljivo.

Jos. Zupanc.

Zeleno cepljenje.

Zeleno cepljenje lahko smatramo za najvažnejši način razmnoževanja vinske trte po naših krajih. Pri nas smo 80 do 90% vinogradov na ta način obnovili. Ker prihaja čas za to delo, hočem nakratko odgovoriti na razna tozadevna vprašanja. Zeleno cepljenje je izvršiti še pred Sv. Petrom; pozneje je za naše razmere prepozno.

Velika prednost zelenega cepljenja obstoji v tem, da se cepljena mesta najtesneje zarašajo, mnogo bolje kakor pri suhem cepljenju. Seveda je predpogoj, da je lepo toplo vreme, da imamo dober nož, da delamo hitro in snažno ter da imamo dobre gumijeve trakove. V takih okoliščinah dosežemo, da se tekom 14 dni 80% pa tudi do 90% cepljenk prime. Cepiči poženo do jeseni včasih 2 do 3 m dolge poganjke.

Običajno je divjake obrezati zgodaj spomladi; podbrati je pri tem vse šibke poganjke, ko so za pečenj na dolgo odgnali. Pustimo samo 2 ali 3 močne poganjke, ki jih potem privežemo. **Čimprej zeleno cepljenje izvršimo, tem boljši je uspeh.**

Kako je zeleno cepiti, ne bom opisaval, ker je to delo pri nas že dolgo udomačeno. Omeniti hočem samo nekaj važnih pogojev, od katerih zavisi uspeh cepljenja.

Zelo važno je, da so podlage močne, čvrste in zdrave; istotako tudi cepiči, ki naj bodo od zdravih, krepkih, rodovitnih, sploh odbranih trt. Takoj, ko cepiče podrežemo, je vršiče odstraniti, istotako tudi vilice, liste same pa je skrajšati na 2 do 3 cm dolge peclje, kratki in majhni zalistniki naj pa ostanejo. Cepiče je najbolje rezati sproti, ali pa vsaj zgodaj zjutraj. Hranijo naj se v hladnem in vlažnem prostoru v mokrem mahu.

Pri nas je visoko zeleno cepljenje običajno, to je 1,20 do 1,40 cm visoko, med 5 in 7 očesom (odgoraj štetu), kjer se podlaga občuti, kakor vosek trda. Takoj, ko cepiči odženo, jih je privezati in čimprej poškrpiti z raztopino medre galice in apna in sicer po večkrat, t. j. **po vsakem večjem dežju notri do meseca avgusta.** Pozneje, sredi septembra, jih skrajšamo za ½. Če pozneje opazimo, da je les slabo dozorel, je bolje, da trte odgrebemo in vse žlahtne poganjke še pred zimo zagrebemo z zemljo. Zgodaj spomladi, ob času režnje, je cepljene trte podgrubati.

Na Primorskem je v navadi tudi nizko zeleno cepljenje. Trte sadijo že od vsega pričetka globeje

ter puste okoli trt jamice, tako da jih zamorejo cepiti tik zemlje. Običajno ravnaajo z divjimi poganjki na isti način, kakor zgoraj opisano, pustijo **le 2 poganjka, katera precepijo v višini 15 cm.** Ko se trta prime, odrežejo jeseni drugi cepljeni poganjk. Ta način cepljenja ima to prednost, da se delo prej izvrši, da se cepljenje bolje prime in da odpade tudi zamudno grubanje. Velika prednost tega cepljenja je tudi v tem, da zamoremo že v drugem letu trte cepiti. Vendar se pa vkljub temu ne priporoča za naše razmere, ker se je dognalo, da trte pri nas v prvem letu veliko slabše rastejo. **Fr. Kafol.**

Svinjska kuga.

Pred kakimi 34 leti se je v naše kraje zanesla poprej niti po imenu znana silno nevarna kužna bolezen **svinjska kuga.**

Ta bolezen, ki nastopa samo na prasičih, domačih in divjih, je povzročila tekom zadnjih desetletij samo pri nas, temveč po vsem svetu ogromno škodo ter tudi dandanes vsepovsod zahteva mnogoštevilne žrtve. V naših krajih pa stalno ogroža domačo svinjerejo, zlasti v dolenjskih in štajerskih delih.

Ni čuda, če so povsod pričeli oster boj zoper to kužno bolezen. Vsa sredstva živinozdravniške znanosti in zakonodaje so se in se naprej uporabljajo, toda uspeh je žal še vedno nepopoln, dasi se mora priznati, da je bolezen izgubila svoj prejšnji splošno nevarni značaj in da so nam sedaj na razpolago prav izvrstna zdravilna in obrambna sredstva.

Na podlagi znanstvenih raziskovanj in dolgotrajnih poizkusov so iznašli cepiva, s katerimi cepijo še zdrave živali in jih obvarujejo pred okužitvijo, dalje cepiva, s katerimi se zdravijo že bolne in zaščitijo ogrožene svinje. To cepljenje zoper svinjsko kugo ima še precejšnje nedostatke, že zaradi tega, ker se bolezen pojavlja v **treh** precej različnih oblikah, katere more razlikovati edino strokovnjak-veterinar. Tudi ni vedno na razpolago pravega cepiva in potem tudi ni povsod pri rokah živinozdravnikov, ki bi izvršili pravilno cepljenje, katero je vrhu vsega precej drago.

Te neprilike niso samo pri nas, temveč tudi drugod. Zato so začeli iskati še drugih sredstev zoper imenovano kužno bolezen, ki naj bi se lahko in uspešno rabila pri bolnih svinjah, ne da bi jih cepili ter da bi se obvarovalo še zdrave, toda po kugi ogrožene prasiče.

V teku dolgih in obsežnih poizkusov, so našli posebno modro barvilo, imenovano „**Methylenblau medicinale Hoechst**“, ki ima to lastnost, da povzroči (bakterije) gori označene svinjske kuge, tako močno pobarva, da vsled tega poginejo in to tudi v živem telesu bolnih živali.

Uporaba tega sredstva se je tako dobro obnesla, da so ga v Nemčiji uradno priporočali, in sicer je to storila pruska in bavarska vlada, ki sta izvršile

poprej po svojih živinozdravnikih strogi pregled o uspešnosti tega sredstva.

Mislimo, da je naša dolžnost opozoriti prizadeto javnost, posebej pa še naše praktične veterinarje, katerim se je v zadnjem času doposlal brezplačni vzorec gori označenega kemijskega izdelka.

Vet. referent **Hugon Turk.**

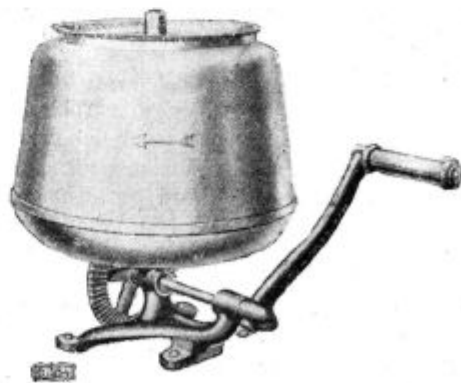
Pinja „Olympic“.

Pri pinji gledamo predvsem na to, da je z njo lahko in uspešno delati in da jo je mogoče lahko in dobro snažiti. Danes imamo celo vrsto različnih pinj za ročni in strojni pogon, ki se med seboj razlikujejo po sestavi in velikosti.

Podoba 29.

Lesene ročne pinje, kakor jih rabimo po kmetih, imajo to prednost, da je les slab prevodnik toplote in da je zaradi tega toplota v njih bolj stanovitna. Imajo pa to manj ugodno lastnost, da jih je nekoliko težje vzdrževati v čistem, brezhibnem stanju, posebno če so iz mehkega lesa, ker se v tak

Podoba 30.

les radi zajedo ostanki, ki se tam kisajo in razkrajajo. Za potrebe v manjšem obratu so dobre tudi steklene pinje in pinje iz pločevine. Tako pinjo nam predočujeta tudi pod. 29 in 30. Ta pinja se imenuje „Olympic“ (beri „olimpik“). Izdeluje se z različno vsebino. Pri družbi se dobe pinje z vsebino 8 l za 5 l smetane (pod. 29.) in z vsebino 15 l za 10 l smetane (pod. 30.). Dobe se pa tudi večje pinje. Ta pinja obstoji v glavnem iz bobnička, ki se vrti okrog

* Dobiva se pri tvrdki „Chemotechna“ v Ljubljani, Mestni trg 10.

navpične osi, pritrjene na stojalu. Pinja se vrti s pomočjo vretena, ki ima na eni strani kljuko, na drugi pa zobato kolesce, ki prijema s svojimi zobmi v kolesce bobničke. Znotraj bobničke je pritrjena lopatica, ob katero se suje in buta smetana. Zgoraj na bobničku je pokrov, ki ga snamemo, kadar vlivamo smetano in kadar snažimo in izpiramo pinjo.

Prava toplota v poletnem in zimskem času in pravilno vrtenje pinje je merodajno za uspešno umedenje smetane. Pričujoča pinja se dobi, kakor zgoraj povedano, v dveh velikostih pri Kmetijski družbi in so cene navedene v inseratnem delu lista.

— r —

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 32. Moja kobila ima 14 dni staro žrebe, pa nima mleka. Ali zamorem žrebe vzrediti s kravjim mlekom? Je-li kravje mleko dobro za žrebe? (A. K. v V.)

Odgovor: Če kobila nima mleka, skušamo odpraviti ta pogrešek s tem, da okrepimo vime z večjim pritokom krvi ter pokladamo med krmo sredstva, ki pospešujejo mlečnost. V ta namen natiramo vime s kakim žganjem, kar povzroči naval krvi v vime, oziroma v mlečne žleze. Dobro krmilo, ki pospešuje mlečnost, je v prvi vrsti ječmen. Mlečnost pospešujoča sredstva so: sol v mali množini, janež in koprec, posebno pa kuhano laneno seme ter korenje. — Če pa kobila navzlic tem sredstvom nima mleka, tedaj skušamo vzrediti žrebe s kravjim mlekom, ki mu pa moramo dodati nekoliko sladkorja. Dobro krmilo za mlado žrebe je tudi na vodi popolnoma razkuhan ječmen, kateremu dolijemo nekoliko kravjega mleka. Taka ječmenova juha bodi redka in tako mlačna, kakor je sveže namolzeno mleko. S tako juho se žrebata ravnatako dobro vzrede, kakor z mlekom od kobile same. L.

Vprašanje 33. Imam štiri leta staro kravo, ki se je pred enim mesecem otelila. Žival je videti zdrava in tudi vime ni bolno; mleko pa, ki ga daje, je grenko. Zakaj ima krava grenko mleko? (I. M. v S.)

Odgovor: Grenko mleko nastane lahko iz različnih vzrokov, ki se delijo v dve skupini. Če so vzroki prve skupine, pride grenko mleko že iz vimena, torej tiči vzrok temu pojavu v krvi. Pri vzrokih druge skupine sledi, da pride mleko iz vimena še popolnoma sladko, pač pa postane grenko čez nekaj časa; tu je iskati vzrok izven krave. V prvem primeru so največkrat vzrok neprimerna krmila, ki vsebujejo grenke snovi, ki prihajajo potom krvi v mleko in ga napravijo grenkega. Taka krmila so: pokvarjene žaltave tropine, plesniva ali gnila repa, korenje, pesa in slično; večkrat pa dobimo tudi v senu ali travi zelišča, ki povzročajo grenkobo mleka. Pa tudi staromolznost krav lahko to povzroči. Notranje vnetje vimena je tudi večkrat krivo gorenkobi mleka. Če odstranimo te vzroke, izgubi tudi mleko v kratkem svojo grenkobo. — Če pa postane pomolzeno sladko mleko v kratkem grenko, je temu vzrok gorenkobni mlečni bakteriji (*Micrococcus casei* amari) ali pa tudi druge vrste kužnine, ki se nahajajo v shrambi za mleko. V tem primeru moramo shrambo in vso posodo temeljito umiti z vrelim lugom in pobeliti z apnom, da to kužnino uničimo. — Iz navedenega si lahko poiščete tudi vzrok, ki je v Vašem primeru kriv gorenkemu mleku. L.

Vprašanje 34. Ker sem hotel pognojiti hmelj, sem zmešal apneni dušik s kalijevo soljo. Pustil sem to mešanico nekoliko stati, pa se mi je močno ugrela. Kaj je vzrok temu?

Ali se sme mešati apneni dušik s kalijevo soljo? (F. A. v A.)

Odgovor: Kalijeve soli se ne sme mešati z apnenim dušikom, ker se nekatere spojine obeh gnojil med seboj združijo in stem povzročijo ugretje. Tako ugreta gnojila se sprimejo v kepe in se dajo težko trositi. Razentega pa izgube tudi na svoji učinkovitosti. Zato je naprimerneje zmešati obe gnojili šele neposredno pred trosenjem. L.

Vprašanje 35. Imam travnik, ki je precej porasel s praproto. Rad bi se iznebil tega plevela. Kako zatrem praproto na travniku? (J. H. v M.)

Odgovor: Praproto uporabljamo pri nas običajno za steljo. V toliko jo torej čislamo. Ker pa ima praproto debelo in zelo košato korenino, ki živi mnogo let pod zemljo in travnik močno zapleva, jo je težko zatreti. Uspešno zatiramo praproto, če jo več let zaporedoma že maja meseca pokosimo; stem jo namreč oslabimo in ji vzamemo moč, nakar samaodsebe pogine. V nekaterih krajih nabačajo v korenine, ko praproto spomladi odžene, dolg žebelj, pritrjen na palico, vsled česar korenine segnijo in usahnejo. Drugi zopet pulijo praproto s koreninami vred, in sicer po dežju, ko je zemlja mehka. Korenito pa pomagamo, če travnik pred zimo preorjemo, tako da korenine prezebejo. Travniki lahko tudi samo prekopljemo, korenine zberemo in sežgemo ter posejemo, ko smo nekoliko pognojili, oves, in sicer precej na gosto. Tako se potem zadiše še ostale korenine praproti v zemlji. Zelo dobro učinkuje proti praproti gnojenje s Tomasovo žlindro in kajnitom v jeseni. K.

Vprašanje 36. Ker mi primanjkuje ovsca, bi rad krmil konje z lanenimi tropinami. Ali so dobre za krmljenje konj, koliko se jih poklada na dan in glavo ter koliko znaša njih vrednost v primeri s koruzo, ovsem, otrobmi in z dobrim senom? Kako pokladam lanene tropine konjem? (I. L. v K.)

Odgovor: Če upoštevamo vrednost krme po škrobnih vrednotah, znaša ta pri koruzi 81,5, pri ovsu 59,7, pri otrobih 48,1 in pri lanenih tropinah 71,8. Vendar jih ne smemo pokladati konjem v prevelikih količinah, ker bi jim to škodovalo. Najprikladnejša mera je $\frac{3}{4}$ do 1 kg na glavo in dan ter $2\frac{1}{2}$ —3 kg ovsca. Pokladamo suhe med ostalo zrnato krmo, toda na drobno zdrobljene. Hranilna vrednost lanenih tropin je mnogo večja od ovsca, kar pa ni toliko razvidno iz škrobnih enot. Poskusi krmljenja z lanenimi tropinami so dosegli, da dobijo konji bolj gladko svetlo dlako in lažjo prebavo. V splošnem se torej lahko trdi, da lanene tropine niso škodljive konjem, ampak da prav dobro učinkujejo kot krmilo in posebno na prebavo. L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Bled je zborovala 15. aprila t. l. Od 135 udov je bilo 28 navzočih. Računski zaključek izkazuje 17.424 Din denarnega prometa. Za delegate so bili soglasno izvoljeni: Iv. Vester, Iv. Mežan in Vin. Poklukar. Pri slučajnostih se je sklenilo, da je nabaviti nov sadni mlin in da se priredi 3. junija veselica.

Kmetijska podružnica Zdole je zborovala 15. aprila t. l. Od 39 udov je bilo 20 navzočih. Iz poročila je povzeti, da je imel odbor 4 seje, na katerih je obravnaval zlasti dobavo gospodarskih potrebščin. O priliki obč. zbora se je vršilo predavanje ref. Simončiča o vinogradništvu in kletarstvu. Računski zaključek izkazuje 24.871 Din denarnega prometa. Pri nadomestni volitvi je bil izvoljen odbornikom Jož. Bogovič. Delegatom je bil izvoljen Iv. Molan. Sledilo je še predavanje vete-

rinarja Vizjaka o kužnik boleznih pri svinjah in o nezgodah pri govedih.

Kmetijska podružnica Trbovlje je zborovala 22. aprila t. l. Od 233 udov je bilo 83 navzočih. Podružnica se ponaša z lepimi uspehi, ki jih je podprla občina s svojimi prispevki. Računski zaključek izkazuje 11.452 Din gotovine. V odbor so bili izvoljeni: Fr. Bričl načelnikom, Rud. Ahac, Al. Cestnik, Raj. Deu, Mart. Gričar, Fel. Gričar, Ad. Jesih, Dom. Kolenc, Gaš. Mrzel, Fr. Potrata, Mih. Urbajs, Gust. Vodušek, Fr. Žagar, M. Žagar in K. Omerza odbornikom. Za delegate so bili izvoljeni: Rud. Ahac, Fel. Gričar, Fr. Zavrl, Gašp. Mrzel, Ignacij Štrovs in Fr. Bričl. Pri slučajnostih opozarja veter. Deu na potrebo zaščitnega cepljenja svinj. Navzoči se opozore tudi na poučni zlet v Št. Jurij in na čebelarški tečaj v Hrastniku.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Gospodinjki tečaj za učiteljice. Mariborski oblastni odbor priredi za učiteljice štiritedenski gospodinjki tečaj od 9. julija do 4. avgusta t. l. v zavodu čč. šolskih sester v Mariboru. Udeleženske imajo hrano in stanovanje istotam proti plačilu 1000 Din, polovico te vsote plača oblastni odbor. Prosilke morajo imeti usposobljenostni izpit; pri sprejemu se bo predvsem oziralo na one prosilke, ki so že delovale na gospodinjko-nadaljevalnih šolah. Oblastni odbor bo v bodoče podpiral samo gospodinjko-nadaljevalne šole, ki jih vodijo učiteljice, katere so se udeležile gospodinjkega tečaja v Mariboru. Udeleženske naj se priglasijo do dne 15. junija t. l. na oblastni odbor v Mariboru.

Kmetijski tečaj za učitelje. Mariborski oblastni odbor priredi za učitelje tritedenski kmetijski tečaj od dne 9. do 28. julija t. l. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci imajo stanovanje in hrano istotam proti plačilu 700 Din, polovico te vsote plača oblastni odbor. Prosilci morajo imeti usposobljenostni izpit. Pri sprejemu se bo predvsem oziralo na one prosilce, ki so že delovali na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Oblastni odbor bo v bodoče podpiral samo one kmetijsko-nadaljevalne šole, ki jih vodijo učitelji, kateri so se udeležili kmetijskega tečaja v Mariboru. Udeleženci naj se priglasijo do 15. junija t. l. na oblastni odbor v Mariboru.

GOSPODARSKE STVARI.

Boj proti peronospori na hmelju. Hmeljarsko društvo je poslalo vsem občinskim zastopom razglas, v katerem se poudarja, da se v naših hmeljskih nasadih že pojavljajo prvi znaki peronospore, zato je dolžnost vseh hmeljarjev, da se takoj poprimejo ohrambnega dela zoper peronosporo. Kot najboljše sredstvo zoper peronosporo velja dosedaj edinole bakrenopapnena brozga. Glede jakosti te tekočine so strokovnjaki različnega mnenja. Nemški hmeljarji priporočajo za mesec maj in avgust 1%, za mesec junij in julij pa 1½—2%, in vzamejo kot najmočnejšo le 1½% brozgo. Največje važnosti je pa pravilna množina apna, ki se najzanesljiveje določa s pomočjo reagenčnega papirja (fenoltalein), ki se dobi pri Kmetijski družbi in po drogerijah.

KMETIJSKE NOVICE.

Licencovanje plemenskih merjascev. V zmislu tamkaj veljavnega madžarskega kmetijskega zakona, se je vršilo letos spomladi licenciranje plemenskih merjascev v Prekmurju in Medjimurju. Pri tem se je izkazalo, da se kakovost mer-

jascev stalno izboljšuje povsod tam, kamor so prišli zadnja leta subvencijski merjasci, zlasti v Prekmurju. V Medjimurju je kakovost svinjskega blaga še zelo zaostala. — Oblastni odbor v Mariboru je nakazal oskrbnikom dobrih živali nagrade po 150, 100 in 50 Din, v skupnem iznosu 5.750 Din.

DRUŽBENE VESTI.

Kmetijskim podružnicam v vednost!

Kolekovanje prošnji. Opozarjamo ponovno načelnštva kmetijskih podružnic, da morajo glasom družbenih pravil vlagati vse prošnje na oblastne odbore, na velikega župana, na ministrstva le potom Kmetijske družbe. **Le v tem primeru so prošnje koleka proste.** Če pa podružnice vlagajo prošnje naravnost in brez vednosti Kmetijske družbe, tedaj so podvržene kolekovanju po predpisih taksnega zakona.

Kmetijska družba za Slovenijo.

URADNE VESTI.

Poročilo

o delovanju Kmetijske družbe za Slovenijo v l. 1926.

(Dalje.)

Kmetijska družba in sorodne korporacije.

Družba je stalno v stikih z društvi v Sloveniji, ki imajo namen pospeševati posamezne kmetijske panoge ter jih podpira pri njih delovanju. Tako je vedno šla na roko Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu v Ljubljani, kakortudi njegovi vrtnarski podružnici, ki jima je pomagala pri napravi in odprodaji gospodarskih potrebščin, dala jima je svoje prostore na razpolago za seje, zborovanja itd. Ravnotako je pomagala konjerejskemu odseku, oziroma konjerejskemu društvu za ljubljansko oblast, sodelovala je pri ustanovitvi društva Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani ter priskočila na pomoč tudi drugim društvom, ki so jo za to zaprosili.

Udeležila se je živinske in obrtniške razstave v Ormožu, živinske razstave v Novem mestu, sodelovala pri živinskih razstavah na Bledu in v Krškem, zavzela se je na izrednem občem zboru zveze industrijev proti zatiranju industrije v Sloveniji, bila v stalnih stikih z Zbornico za trgovino in obrt, i. t. d.

V stikih je ostala tudi s Srbskim poljoprivrednim društvom v Beogradu, s Hrvatsko-slavonskim društvom v Zagrebu, z Gospodarskim društvom v Splitu in drugimi gospodarskimi korporacijami.

Razne podpore.

Razen zgoraj navedenih državnih podpor, ki so prišle v raznih oblikah v korist kmetovalcem Slovenije, je družba še iz lastnih sredstev raznim kmetijskim in drugim organizacijam Slovenije dodelila sledeče podpore:

1. Za živinsko razstavo v Ločah pri Konjicah 1.000 Din
2. za živinsko razstavo v Blokah pri Cerknici 1.000 „
3. za poplavlence v Sloveniji 5.000 „
4. za pokojninski fond jugosl. nov. udruženja 1.000 „
5. za Poljopriv. Glasnik slov. slavnost. štev. 2.000 „
6. razne druge male podpore 2.300 „

skupaj . . . 12.300 Din.

Ta znesek ne izgleda sicer visok, toda z ozirom na težko gospodarsko krizo v l. 1926., ki jo je po svoji bilanci občutila tudi družba, je pomenjalo to zanjo precejšnjo žrtev. Sicer pa, kakor že omenjeno, je bilo iz državnih sredstev dovoljenih precej podpora za pospeševanje raznih kmetijskih panog, vsled

česar ni bilo treba družbi previsokih žrtev za razne kmetijske prireditve, kakortudi za izboljšanje kmetijstva sploh.

Blagovni promet.

Ena izmed glavnih nalog družbe obstoja v preskrbi udov s kmetijskimi potrebščinami. Tega sredstva za pospeševanje kmetijstva se poslužuje družba iz sledečih razlogov:

1. Da podkrepi svoje strokovno delovanje z nabavo sredstev za povečanje kmetijske produkcije in s tem tudi praktično izvaja kmetijski pouk;

2. da nudi svojim udom samo prvovrstno blago;

3. da oddaja potrebščine po zmernih cenah in s tem urejuje splošne tržne cene blaga;

4. da s posredovanjem nabave blaga približuje porabnika proizvajalcu;

5. da si z blagovnim prometom pridobi potrebna sredstva za svoje strokovno delovanje.

To so glavni vzroki, ki silijo družbo, da svoj blagovni oddelek kolikor mogoče razširi in poveča, kajti s tem se poveča tudi njeno strokovno delovanje za povzdigo kmetijstva. Čim obsežnejši je njen blagovni promet, tem uspešnejše je lahko njeno udejstvovanje in delovanje v prid kmetijstva.

(Dalje prih.)

VABILA

z občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjalo se načelniki, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kati za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Sv. Marijeta pri Moškanjcih, v nedeljo, 1. julija 1928. ob polu osmih zjutraj v „Slemškovec demu“; Sv. Marko n.žje Ptuja, na praznik, 29. junija 1928. po rani sv. maši v šoli.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Cene za žito in drugi pridelki	pšenica	1 q	410— do 420—	— do 407—	— do 407—
	raž	1	290— do 410—	— do 375—	— do 375—
	ječmen	1	365— do 375—	— do 375—	— do 375—
	ves	1	325— do 340—	300— do 350—	— do 350—
	proso	1	71— do 9—	35— do 40—	— do 40—
	koruza (nova, sušena)	1	350— do 355—	325— do 350—	— do 350—
	ajda	1	360— do 390—	375— do 380—	— do 380—
	fižol, ribničan	1	48— do —	400— do 500—	— do 500—
	fižol, prepelčar	1	50— do —	— do —	— do —
	krompir	1	120— do —	100— do 125—	— do 125—
Seno in žito in drugi pridelki	sladko seno	1 p	100— do —	75— do 120—	— do 120—
	kislo seno	1	60— do —	70— do 90—	— do 90—
	siama	1	60— do —	45— do 60—	— do 60—
Voll	I	žive teže 1 kg	950 do —	9— do 10—	— do 10—
	II	1	800 do —	8— do 850	— do 850
	III	1	8— do —	7— do 750	— do 750
Krave, klobasice		1	3— do 450	4— do 510	— do 510
	(Prigon v Ljublj. 115, v Marib. 677 glav.)				
Teleta		žive teže 1 kg	13 do 15—	— do —	— do —
	(Prigon v Ljublj. 16 v Marib. 12 glav.)				
Praseli	6—8 tednov stari	komad	200— do 300—	175— do 225—	— do 225—
	3—4 mesece stari	—	— do —	350— do 440—	— do 440—
	5—7 mesecev stari	—	— do —	460— do 500—	— do 500—
	debel	žive teže 1 kg	— do —	10— do 1250	— do 1250
	debel	mrtve 1	— do —	15— do 16—	— do 16—
Goveje	(Prigon v Ljublj. 406, v Marib. 401 glav.)				
	pišane	komad	16— do 19—	20— do —	— do —
Kokosi		komad	25— do 40—	35— do 40—	— do 40—
	mleko	1 lit.	250 do 3—	2— do 250	— do 250
Mleko	ametana	1	— do —	10— do 12—	— do 12—
	čajno maslo	1 kg	40— do 55—	50— do 65—	— do 65—
Surovo maslo		1	40— do 44—	38— do 49—	— do 49—
	bohinski sir	1	28— do 32—	— do —	— do —
Sirček		1	10— do 12—	4— do 6—	— do 6—
	jajce	komad	075 do 1—	080 do 125	— do 125
Trda drva		1 m ³	150— do —	140— do 150—	— do 150—
	mehka drva	1	60— do 75—	105— do 120—	— do 120—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohman. — Tisk J. Blaznika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mh. Rožanec.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP5 — z samovodom-črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 71 kg Din 825.—

UP6 — isto, za globočino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—

UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62,5 kg, Din 640.—

UPG — isto, Din 650.—

UPR — isto, Din 650.—

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—

Brane:

MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—

MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—

MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—

Št. 19 — 65 kg, železne, njivske, tridelne, Din 695.—

F1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—

Planeti:

Št. 8 — kot okopalnik osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.—

Št. 18 — ročni, Din 170.—

Slamoreznice:

Št. 74 — z ustjem 11", s klinjama na zamašnjaku, Din 3260.—

Št. 72 — ustjem 8", s klinjama na zamašnjaku, Din 2250.—

JEK — s klinjama na bobnu, Din 1240.—

JE — s klinjama na bobnu, Din 1385.—

CEJ za pogon z motorjem ali vitlom, Din 4440.—

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—

DF z noži na bobnu, Din 815.—

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelan na dan 40—50 hl, Din 1175.—

RRN — za ročni pogon, izdelan na dan 40—50 hl, Din 1255.—

Stroji za napravo zdroba:

Št. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—

Št. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—

Mlatilnice:

ročne, za vitelj, motorne, parne, po velikosti. Na željo pošljemo ponudbe.

Zitocistilniki:

Št. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 2650.—

Št. 7 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 3700.—

Vitliji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 7790.—

Z — za 1 konja, Din 4950.—

Posnemalniki:

„Olympic“ P1 za 80 l na uro, Din 1270.—

„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—

Pinje:

„Olympic“ št. 1, za 5 l, Din 620.—

„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—

„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—

Grozni mlin:

Št. 1. z zamaškom in mešalom po Din 1300.

Št. 2. z zamaškom in mešalom po Din 1400.

Trijerji:

Razr. I, znamka 1c po Din 1700.

Razr. I, znamka 1a po Din 2000.

Razr. II, znamka 1a po Din 2250.

Razr. II, znamka 1 po Din 2750.

Razr. II, znamka 2 po Din 3250.

Razr. V, znamka 2 po Din 4500.

Sackovi plužni lemeži 6R24 po Din 48.
 Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—.
 Sackov obračalni plug NW5 s črtalom in premično osjo po Din 1200.—.
 Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—.
 Sackov osipalnik M po Din 700.—.
 Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava XV z noži po Din 400.—.
 Sackov izruvač za krompir (glava) s 7 roglji po Din 320.
 Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.
 Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.
 Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.
Brane:
 Sackova 3 delna njivska brana la po Din 1600.—.
 Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—.
 Travnjska brana A3 po Din 680.—.

Travnjski skazifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi trayn. noži) po Din 2100 za komad.
 Skarifikator Ara 16 za globoke brazde, kompletan po Din 1280 za komad.
 Travnjske brane z zvezdnatimi členki AIII po Din 900.—, BIII po Din 1050.—, BIV po Din 1220.—.
 Selalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/1a po Din 2250.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/1 po Din 2750.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. III/3 po Din 4100.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. V/2 po Din 4700.
 Izmenjalni cilindri za ječmen in oves (za Heidov trijer št. II/1a) po Din 1700; za II/1 po Din 1950.
 Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.
 Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.
 Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—.
 Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.

Nalezljivo sramnično vnetje.

„Velika prednost Bissulina je, da je brez duha, da se enostavno uporablja in da ni dražljiv ter hiter in siguren v učinku. Tudi kot varstveno sredstvo se dobro obnese.“ Tierarzt Dr. D., Deutschöstrerr. Tierärztl. Ws. 1926, Nr. 14.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

Brošure o bolezni razpošilja brezplačno: H. Trommsdorf Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

Telefon šte. 6.

Poštni ček 20.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gрадска шедлонка)

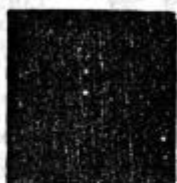
LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 800 milijonov dinarjev.

Stanje vloženega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen. Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

KNJIGOTISK LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

VSA TISKARSKA IN LITOGRAFIČNA DELA V ENI ALI VEČ BARVAH: VIZITNICE, KUVERTE, CENIKE, RAČUNE, PLAKATE, TABELLE, KNJIGE, SLIKE, AKCIJE, ZADRUŽNE TISKOVINE ITD.
KONKURENČNE CENE!

J. BLASNIKA NASL.
LJUBLJANA, BREG 10-12.

Edino gnojilo, s katerim lahko še sedaj gnojite je

ČILSKI SOLITER.

Posebno so ga potrebne okopavine: hmelj, koruza, krompir, pesa in repa.

Dobite ga po znižanih cenah pri teh-le tvrdkah:

LJUBLJANA: Kmetijska družba za Slovenijo.
 Gospodarska zveza.

VRHNIKA: Kmetijska zadruga.
 HRASTNIK: Kemična tvornica.
 BREŽICE: Skladišče Kmet. družbe.

CELJE: Tvrdka Westen.
 ŽALEC: Hmeljarna.

I. Krašovic, trgov. z umetnimi gnojili.
 MARIBOR: Skladišče Kmetijske družbe, Meljska c. 12.

Strokovne nasvete nudi: Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana, Turjaški trg 3.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNIKA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztoto mešano umetno gnojilo „NITROFOSKAL-RUŠE“ katero sestoji iz apnenega dušika superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.— vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje številke.
Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Brinje, češplje, fige,

na žganjekuho ima v zalogi Ivan Jelačin, Ljubljana. Vzorci pošljem na zahtevo.

Voz za navijanje čevl

Kupi Prostovoljno gasilno društvo v Notranjih gor-
ricah, pošta Brezovica pri Ljubljani. 151

Kupujemo zlato, srebro, platin

in plačamo 1 srebrno krono Din 3.60, 2 srebrni kroni
Din 7.20, 5 srebrnih kron Din 18. Prevzemamo tudi
vse druge kovine in plačamo najbolje. Tovarna za
ločenje dragih kovin, Ljubljana VII., (Sp. Šiška),
Sv. Jerneja c. 8. 80

Vabilo

na občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Dra-
gošah“ r. z. z. o. z., ki se bo vršil dne 29. junija
1928 ob 10. dopoldne v zadrugi pisarni. Dnevni
red: 1. Potrditev računskega zaključka za 1927.
2. Sprememba pravil. 3. Volitev načelstva in nad-
zorstva. 4. Slučajnosti. Odbor. 166

Krava

gorenjske pasme, dobra mlekarica, brez napak,
v tretje breja, se prodaja an Otočah št. 6, pošta
Podnart. 165

Na prodaj

imam gepelj, mlatišnico ter 20 mesecev starega
380 kg težkega bika pingavske pasme za plem.
Janez Barle, Naklo št. 39 pri Kranju. 164

Ekonom!

Absolvent vinarske šole, srednje starosti, z dolgo-
letnimi dobrimi sprječevali v vseh panogah gospo-
darstva, išče stalno službo. Naslov na upravo
„Kmetovalca“ pod št. 163. 163

Kosilnica

(Dering) srednje velikosti, ima na prodaj Anton
Hočevnar, Zg. Šiška št. 11 pri Ljubljani. 162

Diplome za člane

Kmetijske družbe za Slovenijo v velikosti 63/47
cm se izdajajo članom po 15 Din, le proti pred-
plačilu. (Da bo besedilo pravilno tiskano, je na-
znaniti natančen naslov in pristopno leto.) 140

Uljudno opozarjamo cenjene čitatelje na
današnji prilogo, katero je priložila
najsrečnejša in najkulantnejša tvrdka M.
S. Sendaržič, Beograd, zato
to tvrdko za nakup srečk najtopleje
priporočamo!

Vabilo

na redni občni zbor Kmetijske posojilnice in hra-
nilnice na Vinici, ki bo dne 1. julija 1928 ob pol
9. uri v posojilnem prostoru s sledečim dnevnim
redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nad-
zorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odo-
britev računskega zaključka za leto 1927. 5. Vo-
litev nadzorstva. 6. Raznosterosti. Načelstvo. 161

Vabilo

na X. redni občni zbor Električne strojne zadruge
v Poljanah nad Školjo Loko, r. z. z. o. z., ki se
bo vršil na praznik dne 29. junija ob 14. uri
v osnovni šoli v Poljanah. Dnevni red: 1. Čita-
nje zapisnika IX. rednega občnega zbora. 2. Po-
ročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev ra-
čunskega zaključka za 1. 1927. 4. Določitev cene
toka in obrestne mere deležev. 5. Volitev enega
člana načelstva in enega člana nadzorstva. 6. Slu-
čajnosti. Načelstvo. 160

Proda se lep koleselj

skoraj nov, kombiniran za kočijo! Nadalje se pro-
dajo tri nove kadi po 800 litrov in ena konjska
prna oprema. Cena po dogovoru. Pišite na Aloj-
zija Banič, Novomeštro. 159

Radi ženitve

želi poznanstva mlad neoporečen ugleden posest-
nik z istotakim dekletom. Prednost imajo uspešne
obiskovalke gospodinskega tečaja ter večje kon-
zerviranja. Same, odnosno starši naj pišejo na
upravo „Kmetovalca“ pod „Značaj“ št. 158. 158

Sadni mlini

najboljši in najcenejši se dobivajo v lastni izde-
lovalnici in zalogi tvrdke Farič, d. z. o. z. v Ma-
riboru, Levstikova 9, kjer se izvršujejo tudi naj-
solidnejše vsaka popravila poljedelskih strojev vseh
sistemov. 157

Dva kosilna stroja

Dering in Herkules, dobro ohranjena, izvrstno de-
lajoča, ima na prodaj Mihael Brenčič, Ptuj. 156

Patentiran sterilizator

za konzerviranje vina v sodih na pipi. Vina s ta-
kim velenim nastavkom se do popolnega iztočenja
ne pokvarijo. Cena 25 Din za komad, po pošti
30 Din s povzetjem 36.50 Din. Naročila sprejema
izdelovatelj Ivan Vitezić, Sušak. 155

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v
zabranjenju rdečice so je izkazal v neštetihih
slučajih kot edino uspešno zdravilo

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev.

To vedno učinkujoče sredstvo očisti pre-
bavila in odvaža iz njih kužne bacile. Pompešuje tek in reje zdravim živalim ter
pri obolelih pravočasno uporabljen za-
brani rdečico. Previden rejec imej ta prašek
vedno doma! — zavoj 12.— Din, 10 za-
vojev 100.— Din, preprodajalci poseben po-
pust. Če se pošlje denar naprej, poštnine
prosto, sicer po povzljju.
Izdeljuje in razpošilja z natančnim navo-
dilom samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevnar
Vrhnika št. 96.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Fra-
njo Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo
tako naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani,
Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko pri-
loži pismu). 249

Prvovrstnega perutninarja

išče večje posetstvo. Prednost imajo oni, ki se ra-
zumejo na rejo rac. Ponudbe je poslati na Upravo
poljoprivrednega lista „A. MUNK“ v Subotici
(Banat). 167

I. JAX & SIN

Ljubljana,

Gospodstva c. 2

priporoča bogato za-

logo. Pisalni stro

Adler in živalni

za rodbino in

obrt.

Vozna kolesa Styria

Dürkoop, Orožno ko-

lo (Waffenrad). Ceni-

ki zastonj in franko.

„ROVINA“

D. D.

MARIBOR

Izdeluje

PERONOSPORA

BRIZGALKE

vseh priznanih
sistemov. 12

Knjižico „Določanje žive teže pri
govedu brez tehtnice“

v slovenskem, srbohrvaškem, nemškem, italijan-
skem in madžarskem jeziku priporočamo vsem
kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v
Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se
lahko priloži pismu).

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače ži-
vine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odelbeltev in omastitev
domače, posebno klavne živine.
Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MA-
STINA“ so brezštevilna zahvalna pisma.
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOČY
Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

Žveplovo apnena brozga znamke

„ZVEZDA“

tvrdke

ANTON JURCA, PTUJ

se dobi tudi v zalogah:

BREZICE: Zveza kmetijskih podružnic; IVANJ-
KOVCI: Lovro Petovar; KRIŽOVLJANSKA
DUBRAVA: Franjo Mihelič; MARIBOR: skla-
dišče Kmetijske družbe, Meljska c. 12; NOVI
SAD: Bröder & Kovač; NOVO MESTO: po-
družnica kmetijske družbe; PTUJ: Kmetijska
nabavna in prodajna zadruga; SUBOTICA:
Geza Klein & sinovi; TURSKI VRH-ZAVRČE:
Gvido Neuman; VARAŽDIN: Gustav Moses &
sin; VARAŽDINSKE TOPLICE: Ferdo Rosen-
berg i sinovi; VRSAC: Ludvik Gabor; ZA-
GREB: Središnji savez hrvaških seljaških
zadruga.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/4 strani	Din 400.—
1/2 strani	Din 1200.—	1/2 strani	Din 800.—
3/4 strani	Din 800.—	3/4 strani	Din 200.—
1 strani	Din 600.—	1 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjceh pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matvezu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtuh, Gor. Logatcu, Kostrivnici, Št. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasi - Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Šmartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Deteljna, travna in druga semena.

Brez jamstva glede čistote in kaljivosti naj nihče naših udov travna in deteljna semena ne kupuje. Zahteva naj vselej natančno navedbo odstotkov čistote in kaljivosti in naj ne upošteva cenikov, ki teh navedb nimajo, kajti v tem slučaju gre navadno za slabo in staro seme, ki je le navidezno »ceneje«.

Kmetijska družba je lotos kupila najčistejša in najbolj kaljiva semena in jamči pri deteljnih semenih in mačjem repu za popolno brezpredeničnost.

Cene za nadrobno oddajo so naslednje, pri odjemu celih vreč popust:

domača detelja, gorenjska	98% Č	90% K	26.— Din
lucerna, pristna francoska	96% "	90% "	42.— "
lucerna italijanska	98% "	91% "	30.— "
lucerna banaška	97% "	91% "	33.— "

Zmesi travnega in deteljne semena. Iz zajamčeno čistih in kaljivih vrst, sestavljene po strokovnih navodilih stanejo: I. za barski svet kg Din 28.—; II. za peščeno zemljo kg Din 28.—; III. za srednje težko zemljo kg Din 26.—; IV. za težko zemljo kg Din 26.—.

Semenska ajda, siva po Din 3.70 za kg.

Kose, dolžina 65 cm, 70 cm, 75 cm. Vsak ud ima pravico zahtevati te kose po Din 18.— za komad franko Ljubljana, dokler traja zaloga.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pisмено na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal - Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 88.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborno dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.
Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žilindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 125.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več. Pri pol ali vagonem odjemu po Din 122 franko vsaka postaja.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toščice po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din in v steklenicah po dva kg po 15 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Arsokol (glej spis v št. 5. lanskega „Kmetovalca“) svaden preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Fenoltaleinov papir za preizkušanje galičnih zmesi po Din 1.— za zvez.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15.— za meter.

Gumijeve vezi, prvovrstne po Din 140 kg.

Gumijeve plošče po Din 10 za komad.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Merilo za sode, novost patent Matievič, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložitljiv aparat.

Moštne mere, žepne, mali format po Din 95.—.

Modra galica 98/99%, zajamčena po 7.80 Din kg, pri odvzemu najmanj 100 kg, na drobno po Din 8.— za kg.

Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Porzol preizkušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjivosti v zav. po 200 gr Din 20.—.

Rafija la Madagaskar Mayunga po Din 26.— za 1 kg.

Saloidin (antiklor, natrijev tiosulfat) v sodih po 300 kg po Din 5.20 za kg, v sodih po 100 kg po Din 5.40 za kg, v manjših količinah po Din 5.60 za kg.

Sulikol (koloidalno žveplo) proti oidiju, v zavitkih po pol kg Din 65, po 1 kg Din 120.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“ ročno-prevozne z dvema cevni po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).

Škropilnice Flora, dvoliterske, za vrtno nasade, po Din 370.—.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Supérieur po Din 500, Mesesnel, sistem Jesernig po Din 520 za komad.

Urania-zelenilo v zavitkih po 1 kg, cena po Din 60, v zavitkih po ½ kg po Din 33.—.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, brizgalna

cev s pipo in cedilom po Din 65 za komad, **Flickov razpršilnik** za trte po Din 80 za komad, za drevje in hmelj po Din 130 za komad.

Grozni mlin (domače tvrdke) po Din 850.—.

Grozni mlin (inozemske tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.

Grozni reblijač Ideal 8 prenosljiv, po Din 2550.—.

Grozni reblijač (inozemske tvrdke) po Din 5450.

Sadni mlin (domače tvrdke) po Din 1450.

Sadni mlin (inozemske tvrdke) po Din 4250.

Vinaikomter za določanje alkohola od tvrdke Theo Seltz po Din 120.—.

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik Torpille Vermorel, nahrbtnni po Din 450, **Kovina**, nahrbtnni po Din 420, za komad.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki ročni po Din 65 komad.

Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo od Din 33 do 140, **peresa k škarjam** po Din 1.—.

Žage za drevesa od Kunde, Din 52.—, Din 60.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpiralci „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.

Posnemalnik: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za 40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050. E2 za 100 lit. po Din 1250, F za 140 lit po Din 1700, A za 200 lit po Din 2500.

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—. M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160 Din, za goved 320 Din.

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 895, 390 cm po Din 910, 420 cm po Din 930, 290/420 cm po Din 1080.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Trakarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76.

Kosilnica Herkules enovprežna po Din 5200, dvovprežna po Din 5300.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 10.—.

Grablje, železne z 12 zobmi po Din 12.—.

Grablje, železne z 14 zobmi po Din 14.—.

Grablje, železne z 16 zobmi po Din 16.—.

Lopate za štihanje po Din 20.—.

Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.

Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.

Vile s 4 roglji, garantirane po Din 20 komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu št. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—.

Francoski ključji (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, veliki po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1900.—.

Sackov plug R14MN po Din 1600.—.

Sackov plug D8MN po Din 1000.—.

Sackov plug D7MN po Din 920.—.

Oklopne jeklene deske za Sackove pluge D7 MN po Din 90.—.

Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—.